

ÖZEL SİRKÜLER

EKONOMİ BÜLTENİ

ŞUBAT 2024

Hazırlayan: Bülent ÇAKAR

GİRİŞ

2024 yılı Şubat ayındaki ekonomik gelişmeleri ele aldığımız bu bültende, Şubat ayında açıklanan makroekonomik göstergelerle birlikte öncü göstergeler olarak adlandırılan veriler tabloda geçmiş yıllarla/aylarla kıyaslamalı olarak verilmiş olup, büyüme, işsizlik, cari açık, enflasyon açısından olumlu gerçekleşenler yeşil, olumsuz gerçekleşenler ise kırmızı ile işaretlenmiştir.

Ayrıca Şubat ayında açıklanan 2023 büyümesi de kaynak ve sektör bazında irdelenerek yorumlanmıştır.

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER					
	2021	2022	2023	2024/OCAK	2024/ŞUBAT
GSYH (TÜİK)	808 milyar USD (%11,4)	906 milyar USD (%5,5)	1,1 trilyon USD (%4,5)		
İşsizlik Oranı (TÜİK)	11,00%	10,30%	8,80%		
Ödemeler Dengesi (Cari Açık) (TCMB)	7,3 milyar USD	49 milyar USD	45,1 milyar USD		
İhracat			22,9 milyar USD	19,9 milyar USD	21 milyar USD
İthalat			29 milyar USD	26,2 milyar USD	28 milyar USD
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı			79,10%	76,20%	75,00%
Türkiye Brüt Dış Borç Stoku (HMB)	437,5 milyar USD (%54,2)	459,2 milyar USD (%50,7)			
CDS	566,57	501,94	280,23	326,26	284
TÜFE (TÜİK)	36,08%	64,27%	64,77%	64,86%	67,07%
ÜFE (TÜİK)	79,89%	97,72%	44,22%	44,20%	47,29%
Toplam Krediler (BDDK)	4,8 trilyon TL	7,5 trilyon TL	11,6 trilyon TL	11,8 trilyon TL	12,2 trilyon TL
Toplam Mevduat (BDDK)			14,8 trilyon TL	14,9 trilyon TL	
Kredi/Mevduat Oranı (BDDK)			75,20%	76,36%	
TCMB Ticari Krediler Faizi	24,36%	14,02%	53,48%	54,15%	53,31%
Bütçe Açığı (Bümko)	192,2 milyar TL	139 milyar TL	1,3 trilyon TL	(2024 bütçe hedefi) 2,6 trilyon TL	
Bütçe Açığının GSYH daki Payı (Bümko)	2,90%	1%	5,40%	(2024 bütçe hedefi) %6,4	

ÖNCÜ GÖSTERGELER					
Sanayi Üretimi (TÜİK/Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksi)	160 (%14,4)	159,4 (-%0,4)	161,9 (%1,6)		
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (TCMB)	78,7	76,5	77,5	76,4	77
Tüketici Güven Endeksi (TÜİK)	68,9	75,6	77,4	80,4	79,3
Reel Kesim Güven Endeksi (TÜİK)	110,1	101,6	103,4	102,9	102
Perakende Satış Hacmi Endeksi (TÜİK)	153,5	187,5	208,8 (yıllık değişim % 11,4)		
Konut Satış Sayısı	1.491.856	1.485.622	1.225.926	80.308	
PMİ İSO				49,2	50,2
Dünya Kompozit PMI			51	51,8	

A. Şubat Ayının Olumlu Gelişmeleri

1. Fitch Ratings, aralarında Türkiye, Meksika, Güney Kore, Güney Afrika, Brezilya, Polonya, Hindistan, Endonezya ve Rusya'nın yer aldığı gelişmekte olan ülkelere net sermaye akışı 200 milyar dolarla 2013'ten beri görülen en yüksek seviyeye çıkacağını açıkladı.
2. Brent ham petrol fiyatının 2024 ortalama düzeyinin 2023 ortalamasından farklı olmayacağı tahmin edilmektedir.
3. Fed ve ECB gibi büyük merkez bankalarının politika faizlerini düşürme sürecine girmeleri bekleniyor.
4. Dünya kompozit PMI Ocak ayında arttı.
5. İstanbul Sanayi Odası PMI Şubat ayında arttı ve eşik değer olan 50'nin üzerine çıktı.
6. Konut satışları düşüş eğiliminde.
7. CDS (Türkiye'nin kredi risk primi) düşüyor.
8. Tüketici güven endeksi yükseldi.
9. Rusya Ukrayna savaşı önemini yitirerek devam ediyor.

B. Şubat Ayının Olumsuz Gelişmeleri

1. (İSO) imalat PMI son dört ayın en yüksek değerine ulaşsa da üst üste yedinci ay 50 eşik değerinin altında kaldı.
2. Son üç aydır ihracatın ithalatı karşılama oranı düşüyor.
3. TÜFE ve ÜFE'de henüz düşme eğilimi görülüyor. Yatay seyir izliyorlar.
4. Sıkı para politikası uygulanmasına rağmen toplam krediler artıyor. Çünkü ticari kredi faizleri TÜFE'nin altında.
5. 2024'de hedeflenen bütçe açığı 2023'de gerçekleşeninin iki katı. GSYH'daki payı % 5,4 olmasına rağmen, 2024'de % 6,4 hedefleniyor.
6. Sanayi üretim endeksi ve kapasite kullanım oranı 3 yıldır yatay seyrediyor.
7. Kızıldeniz'de yaşanan gerginlikler devam ediyor.

C. 2023 Büyümesinin Analizi

Türkiye ekonomisi 2023 yılında yüzde 4,5 büyüme kaydetti. Dolar cinsinden GSYH 1,12 trilyon USD, kişi başına GSYH ise 13 bin 110 USD oldu. OVP'de 2023 için yüzde 4,4 büyüme hedeflenmişti.

2022 yılında yüzde 5,6; 2021 yılında yüzde 11,5; 2020'de ise yüzde 1,9 oranında büyüme gerçekleşmişti. 2023 büyümesi pandemi döneminden sonra gerçekleşen en düşük büyüme oldu.

Aşağıdaki tablolarda büyümenin kaynakları ve sektörler itibariyle durumu görünüyor.

Büyümenin kaynağı	Bir önceki yıla göre büyüme oranı (%)	GSYH içindeki payı (%)
Hane halkı tüketimi	12,8	59,1
Devletin tüketimi	5,2	13,6
İhracat	-2,7	32,3
İthalat	11,7	-34,7
Yatırım	8,9	32,4

Sektörler itibariyle büyüme	Bir önceki yıla göre büyüme oranı (%)	GSYH içindeki payı (%)
İnşaat	7,8	5,6
Sanayi	0,8	22,7
Tarım	-0,2	6,2
Finans ve sigorta	9	3,3

Hizmetler	6,4	26,7
Gayrimenkul faaliyetleri	2,7	3,9

Tablodan da görüldüğü üzere, en büyük pay tüketimin olup, tüketime dayalı bir büyüme gerçekleşmiş görünüyor.

Sektörler bazında bakıldığında ise, finans ve sigorta sektörü yüzde 9, inşaat sektörü yüzde 7,8; hizmetler sektörü yüzde 6,4; gayrimenkul faaliyetleri yüzde 2,7; sanayi sektörü ise yüzde 0,8 büyüme kaydetti. Tarım ise küçülen tek sektör oldu.